

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Огнян Георгиев БРАНКОВ, дмн, детски хирург

на научните трудове на доц. д-р Христо Иванов Шивачев, д.м.
във връзка с конкурс за избор на академичната длъжност ПРОФЕСОР към
Клиниката по детска хирургия на МБАЛСМ „Н.И.Пирогов ЕАД

Определен съм за председател на Научно жури, назначено със Заповед № РД-26-2481/13.10.2021 г. на Изпълнителния Директор на УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов“ относно Конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ в област Висше образование 7. Здравеопазване и спорт по Професионално направление 7.1 Медицина и научна специалност „Детска хирургия“, обявен в ДВ, бр.61 от 23.07. 2021 г.

На обявения конкурс като единствен кандидат се явява доц.д-р Христо Иванов Шивачев. Той изпълнява всички необходими изисквания за участие в конкурс за академична длъжност „професор“, изброени в Правилника за академично развитие на МБАЛСМ „Н.И.Пирогов“. Представените документи на електронен и хартиен носител са изрядни и в пълен вид, заверени от Научния отдел на болницата.

I. БИОГРАФИЧНИ ДАННИ И ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Доц.д-р Христо Шивачев е роден на 08.09.1969 г. в Стара Загора. Завършва в МУ в София през 1995. Започва работа в 26 поликлиника гр София като дежурен терапевт. От 1997 г е назначен като ординатор към Отделение по детска гръдна хирургия, Втора детска хирургична клиника на МБАЛСМ „Н.И.Пирогов“. През 2011 г. защитава научна степен „Доктор“ по Детска хирургия, а през 2012 г. академична длъжност „Доцент“. От 2014 до 2017 г. е Началник на Отделение по детска гръдна хирургия. От 2017 г. до сега е Началник Клиника по детска хирургия.

През 2004 г. придобива специалност по „Хирургия“, през 2012 г. специалност по „Детска хирургия“, през 2021 г. специалност по „Гръдна хирургия“. Допълнителни квалификации: „Видеоторакоскопска хирургия“, „Лапароскопска хирургия“, „Бронхология“ 1 и 2 ниво, „Конвенционална гастроинтестинална ендоскопия“ 1 ниво. Специализар във Виена, Неапол, Генуа. Кандидатът е представил съответните документи.

II. НАУЧНА ПРОДУКЦИЯ

В настоящия конкурс доц.д-р Христо Шивачев участва с една монография и 136 научни труда, от които 50 публикации в наши и чужди медицински издания и 86 научни съобщения, изнесени на наши и международни конгреси. Рецензираните трудове са публикувани или докладвани след придобиването на научно-образователната степен ДОЦЕНТ.

Тематиката е предимно от областта на гръдната хирургия, с превалиране на вродените и придобити заболявания на белия дроб в детската възраст. На тази тема е монографията *ДИАГНОСТИКА И ЛЕЧЕНИЕ НА ПАРАПНЕВМОНИЧНИТЕ ПЛЕВРО-ПУЛМОНАЛНИ УСЛОЖНЕНИЯ В ДЕТСКА ВЪЗРАСТ*. Втората значима научна тежест са проблемите на заболяванията на хранопровода.

Представените 50 публикации са разпределени както следва: 20 статии в списания реферирани в световни бази данни Scopus и Web of Science; 30 статии публикувани в списания реферирани в Националния референтен списък; 86 доклади в научни форуми;

Кандидатът е самостоятелен автор в 1 монография и 6 доклада, първи автор в 9 публикации и 22 доклада, втори автор в 19 публикации и 22 доклада, в останалите е трети и следващ автор.

Рецензираните публикации са отпечатани в редица водещи научни издания като: Хирургия, Български медицински журнал, Българска медицина, Наука пулмология, Спешна медицина, Педиатрия, Акушерство и гинекология, European respiratory journal, Journal of Cardio-Thoracic surgery, Pediatric Pulmonology, Transplantation, Pediatriya, Children, Infection and immunity и др.

Според справка от ЦМБ на МУ – София доц.Шивачев има **Impact factor 30,512** за публикациите в чуждестранни списания. По отношение на **библиографските цитирания**, кандидатът има **10** български и **15** чужди (по данни на SCOPUS), като с **Impact factor – 1,9045** са 4 чуждестранни цитирания.

III. УЧЕБНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Доц.Шивачев има голяма аудиторна и извънаудиторна заетост със специализанти, студенти и докторанти. Той е ръководител на индивидуални обучения–модули от програма за специализация по „Хирургия“ и „Детска хирургия“. Освен това той развива широка учебно-методическа и изследователска дейност. Участва активно в семестриалните изпити по обща и детска хирургия. Съавтор е на изготвения проект за стандарт по Детска хирургия, както и на националния консенсус за лечение на перитонита.

Доц. д-р Христо Шивачев, дм представя справка за хорариум за преподавателска дейност, от която е видно, че за последните три години има 138 преподавателски часа, учебно-методична дейност 420 часа, извънаудиторна дейност 150 модула, работа като член на комисии, включително и като председател на комисията за държавен изпит по специалност „Детска хирургия“. Авторът има шест докторанти. Двама от тях са защитили дисертационният си труд, първият през 2018 г., а вторият през 2020 г. Един докторант е отчислен с право на защита, която предстои през май месец 2022 г., а останалите трима са пред завършване на дисертационните си трудове.

IV АНАЛИЗ НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

Научните трудове на доц.Христо Шивачев могат да бъдат систематизирани в седем раздела:

1.Възпалителни заболявания на белия дроб

Дългогодишният опит на кандидата е синтезиран в монографията, която представлява хабилитационен труд. Тя обхваща една важна област от детската хирургия, а именно възпалителните заболявания на белия дроб и плеврата. Те са все още проблем с голямо теоретично и практическо значение и тяхната актуалност и значимост се определят от честота на заболяването, разпространеност и тежест на протичане. Монографията засяга диагностиката и лечението на парапневмоничните плеврални усложнения в детската възраст, познати в миналото като гнойно–деструктивните процеси на белия дроб и плеврата. Написана е на 186 страници и разглежда развитието на усложненията при пневмония придобита в обществото в детската възраст. Базисен елемент е въвеждането за пръв път у нас в детската възраст на видео-асистираната торакоскопска хирургия (BATX). Представени са внедрените от автора миниинвазивни оперативни техники и интервенционална бронхоскопия използвани за лечението на парапневмоничните усложнения. Разработен е алгоритъм за диагностика и лечение на белодробните и плеврални усложнения. Изложени са резултатите от приложението на алгоритъма и са съпоставени с предния период, като се отчита намаляване на необходимостта от белодробна резекция от 100 до 8%, намаляване на оперативните процедури, намаляване на болничния престой и по бързо възстановяване на пациентите.

Трудът е едно мащабно проучване на един от значимите проблеми в детската хирургия, което се осъществява за първи път у нас и е вследствие голям собствен клиничен опит и творчески търсения. Той представлява много сериозна и задълбочена научна разработка с изключително важна научна и практическа стойност. Ценно негово предимство е систематичния подход, който последователно представя всички аспекти на темата.

Представянето на проблема за възпалителните заболявания на белия дроб заема голяма част от публикациите и научните съобщения. Разработената и въведена от автора торакоскопска санация на плевралните усложнения, както и на алгоритъм на поведение при белодробни усложнения, въвеждането на интервенционалната бронхоскопия при следоперативните бронхо-плеврални фистули, както и методиката на видеоторакоскопската абсцесотомия като съществена органосъхраняващата хирургична тактика, представляват голям научно-практичен принос в лечението на тези заболявания при деца.

2. Вродени и придобити заболявания на белите дробове и гръдната стена

Задълбочено са проучени патогенезата, клиничната картина и сроковете за оперативнолечение на вродените аномалии на белите дробове, както и приложението на VATX при тях. Подчертано е важното място на антенаталната диагноза при вродените белодробни малформации. Благодарение на тясната колаборация между детски хирурзи и анестезиолози са постигнати много добри лечебни резултати при деца с респираторен дистрес синдром, предизвикан от неонатална патология, изискваща хирургично лечение. Новаторски е подходът към лечението на спонтанният пневмоторакс в детската възраст и приложението на VATX при неговото хирургично лечение.

За пръв път в България е въведено ендоскопското третиране на вродени и придобити стенози на трахеята и бронхите при деца. Представени са резултатите от оперативното и ендоскопско лечение на тази патология.

За пръв път в България доц. Шивачев разработва и внедрява миниинвазивната техника на Nuss при деца с пектус екскаватум, като извършва манипулацията за изправяне на дефекта чрез поставяне на специални пластини под видеоскопски контрол. Въведен е и протокол на поведение при различните деформитети на гръдната стена.

Научен интерес представляват казусите с аспирация на множество чужди тела в бронхите, проява на белодробна аспергилоза, случай със спонтанен пневмомедиастинум и бронхиална астма.

3. Заболявания на хранопровода

Доцент Шивачев и ръководената от него клиника са водещи в България по проблемите на диагностиката и лечението на вродените и придобити заболявания на хранопровода в детската възраст.

Кандидатът разглежда основните проблеми в диагностиката и лечението на гастро-езофагеалната рефлуксна болест (ГЕРБ). Представен е въведеният в Клиниката по детска хирургия диагностично-лечебен алгоритъм включващ образно изследване, фиброезофаго-гастроскопия с прицелни биопсии, сондова импеданс рН-метрия и индикациите за оперативно лечение. Представена е и въведената за пръв път в детската хирургия у нас лапароскопска фундопликация.

Отделението по детска гръдна хирургия е водещо в България по проблемите на корозивните изгаряния на хранопровода, като диагностиката и лечението им се разработват още от 1970 година. Въведен е алгоритъмът на поведение при корозивните езофагити в острия и хроничния период, анализират се приложените методи и постигнатите резултати. Анализира се много големия опит на клиниката с пластично-реконструктивните операции с дебело черво и стомах, както и късните резултати от тях.

Обсъдени са поведението и резултатите при вродените и придобити стриктури на хранопровода. Разгледани са аспектите при вродените трахео-езофагеални фистули и атрезията на хранопровода, представени са приложените лечебни методи и постигнатите резултати, както и подходът при придобитите трахео-езофагеални фистули и постигнатите резултати.

4. Вродени и придобити заболявания на диафрагмата

Представен е протокол на поведение при вродените диафрагмални хернии, обхващащ пренатална диагноза, фетална хирургия, подготовка и оперативно лечение на тези пациенти. Обсъдени са получените резултати и преживяемост.

За пръв път в България при деца е въведена торакоскопска пликация на диафрагмата при релаксация. Разгледани са индикациите за оперативно лечение и приложението на методиката, както и ранните и късни резултати.

5. Заболявания на медиастинума

Доц. Шивачев обсъжда приложението на VATX при лечението на доброкачествените и злокачествени заболявания на медиастинума. Той въвежда за пръв път при деца торакоскопската биопсия за оценка на първичните новообразувания и обсъжда ранните и късни резултати от приложение на тази методик. Разработеният и въведен от автора протокол на поведение и стадиране на туморите в детската възраст позволява да се определи лечебната тактика.

6. Абдоминална хирургия

Обсъждат се случаи с неонатален илеус и перитонит, като са разгледани използваните хирургични методи и получените резултати. Проучена е методика за парентерално хранене в домашни условия при деца с вродена чревна патология. Създадена е диагностично-лечебен подход при инвагинацията. Докладва се случай с трихобезоар като причина за гастроинтестинална обструкция.

Доц. Шивачев въвежда за пръв път при деца лапароскопската оперативна техника при остър апендицит и представя получените резултати и предложеният алгоритъм на поведение. Въведена е съвременната лапароскопска методика за диагностициране и хирургично манипулиране на абдоминалния неплапируам тестис като част от общата хирургична методика при крипторхизъм.

Представена е въведената от автора лапароскопска оценка и биопсия на първични туморни лезии. Разработен е и въведен протокол на поведение и стадиране на абдоминалните тумори в детската възраст и определяне на лечебната тактика.

7. Вария

Представен е големият опит в лечението на пермагнени лимфохемангиоми на шията и медиастинума в новороденска и детска възраст. Разгледани са предизвикателствата в диагностиката и лечението на тези вродени аномалии. Представен е и опита на клиниката при лечението на деца с белодробна и чревна форма на инфекция от COVID-19.

V ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Научната продукция на доц. д-р Христо Шивачев е достатъчна по обем и качество за участие в конкурса. Тя дори надвишава изискуемите и заложили точки както в Националните минимални критерии, така и в тези приети от Научния съвет на Болницата (Приложение 1)

От анализа на научната продукция на доц. Шивачев може да се заключи, че неговата практическа и научна дейност е с голям приносен характер и има съществено значение за развитие на детската хирургия в България. Основен превес имат трудовете в областта на

детската гръдна хирургия. Доцент Шивачев се явява новатор в редица области на теорията и практиката, специално по отношение диагностичните и хирургичните методи на лечение. С основен приносен характер са изработените алгоритми при заболяванията на белите дробове и плеврата, езофагеалната хирургия, абдоминалната хирургия и хирургичната онкология. Те определят правила и клинично поведение, на които ще се базират следващите поколения хирурзи.

Научната активност на доц.д-р Христо Шивачев дм отговаря на изискванията и покрива академичните и наукометрични критерии за заемане на академичната длъжност „професор“, приети от Научния съвет на УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов“ ЕАД – гр. София и отразени в Правилника за развитие на академичния състав. Приемам неговите научни приноси, като изтъквам нейното лидерство в областта миниинвазивната хирургия в детската възраст.

Доцент Шивачев има 35 г. хирургичен стаж, специализирал е във водещи Европейски клиники и е участвал в много международни конгреси. Той е член е на Съюза на учените, на БХД, на Българската асоциация на детските хирурзи и нейния Управителен съвет, зам.председател на БЛС. Зам.главен редактор на сп. „Спешна медицина“.Член е на EUPSA, UEMS и WOFAPS. Владее свободно английски и руски език. Доцент Шивачев не е представила справка за оперативната си активност, но аз имам лични впечатления от неговата работа и смятам, че той е изграден хирург с поливалентен опит, осъществяващ планови и спешни операции както в кърмаческата, така и в ранната и късна детска възраст.

Всички посочени факти от професионалната биография и научната продукция на доц. д-р Христо Иванов Шивачев дм, ми дават категорично основание да препоръчам на Научното жури да му бъде присъдено научното звание „Професор“.

София, 15.11.2021

проф.д-р Огнян Бранков, дмн

